

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Керівника
Апарату Верховної Ради України
від _____ 2024 року №

**Антикорупційна програма
Апарату Верховної Ради України
на 2024–2026 роки**

I. Засади антикорупційної політики Апарату Верховної Ради України

Антикорупційна програма Апарату Верховної Ради України на 2024–2026 роки (далі – Антикорупційна програма) є комплексом заходів щодо виявлення і запобігання корупції у діяльності Апарату, забезпечення дотримання працівниками Апарату вимог антикорупційного законодавства.

Цією Антикорупційною програмою Апарат, усвідомлюючи відповідальність за утвердження цінностей верховенства права та доброчесності, прагнучи забезпечувати свій сталий розвиток, дбаючи про власну ділову репутацію, для заохочення використання добросовісної практики, а також в інтересах, зокрема, але не виключно, своїх працівників проголошує, що керівництво та працівники Апарату у своїй діяльності керуються принципом нульової толерантності до будь-яких проявів корупції та вживатимуть усіх заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції, передбачених законодавством.

Керівник Апарату бере на себе зобов'язання особистим прикладом доброчесної поведінки формувати у працівників Апарату нетерпимість до корупції, у тому числі шляхом участі в антикорупційних заходах Апарату.

Керівник Апарату реалізує антикорупційну політику Апарату шляхом:

демонстрації лідерської позиції у впровадженні управління корупційними ризиками в усі сфери діяльності Апарату;

прийняття розпорядчих документів з питань запобігання та протидії корупції, у тому числі Антикорупційної програми та змін до неї;

підтримки напряму запобігання і протидії корупції у діяльності Апарату, сприяння поширенню інформації щодо важливості впровадження управління корупційними ризиками в усі сфери діяльності Апарату;

забезпечення діяльності Відділу з питань запобігання корупції Апарату (далі – Відділ) як самостійного і незалежного структурного підрозділу Апарату, у тому числі шляхом надання організаційних, матеріальних та інших ресурсів,

достатніх для ефективного виконання покладених на Відділ завдань, забезпечення гарантій незалежності Відділу від стороннього впливу чи втручання у його роботу;

здійснення загального керівництва та контролю за процесом управління корупційними ризиками, аналізу ефективності управління корупційними ризиками;

своєчасного реагування на можливі факти порушень Антикорупційної програми, корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України "Про запобігання корупції" (далі – Закон).

Відділ виконує завдання, передбачені Законом, а саме:

здійснює розроблення, організацію та контроль за проведенням заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням та правопорушенням, пов'язаним з корупцією;

здійснює організацію та координацію роботи з оцінки корупційних ризиків у діяльності Апарату та підготовку заходів щодо їх усунення;

надає методичну та консультаційну допомогу з питань додержання законодавства щодо запобігання корупції;

здійснює заходи з виявлення конфлікту інтересів, сприяє його врегулюванню, інформує Керівника Апарату та Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) про виявлення конфлікту інтересів та заходи, вжиті для його врегулювання;

перевіряє факт подання (своєчасності подання) суб'єктами декларування Апарату декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – декларацій), та повідомляє Національне агентство про випадки неподання чи несвоєчасного подання декларацій у визначеному Законом порядку;

здійснює контроль за додержанням антикорупційного законодавства, у тому числі на державних підприємствах та в установах, що забезпечують діяльність Верховної Ради України;

здійснює розгляд повідомлень про порушення вимог Закону;

забезпечує захист працівників, які повідомили про порушення вимог Закону, від застосування негативних заходів впливу відповідно до законодавства щодо захисту викривачів;

інформує Керівника Апарату, Національне агентство та інших спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції про факти порушення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції;

забезпечує реалізацію Антикорупційної програми;

здійснює моніторинг та оцінку виконання Антикорупційної програми, моніторинг середовища Апарату, забезпечує своєчасне реагування на зміни, що впливають на виникнення нових або зміну рівня існуючих корупційних ризиків;

здійснює координацію виконання Антикорупційної програми структурними підрозділами Апарату.

Завданнями працівників Апарату у запобіганні та протидії корупції є:

вжиття заходів щодо дотримання вимог антикорупційного законодавства, зокрема Антикорупційної програми, під час виконання посадових обов'язків;

проходження періодичного навчання з питань запобігання та протидії корупції.

Антикорупційна програма Апарату Верховної Ради України на 2021–2023 роки зосереджувалася на питаннях, пов'язаних зі створенням системи антикорупційних інструментів, розроблення і впровадження в Апараті антикорупційних заходів, що мали забезпечити формування серед працівників Апарату нетерпимості до корупції, утвердження культури доброчесності та поваги до верховенства права.

За результатами оцінки виконання Антикорупційної програми Апарату Верховної Ради України на 2021–2023 роки встановлено, що було удосконалено систему запобігання корупції в Апараті, прийнято розпорядчі акти, спрямовані на впровадження механізмів прозорості, доброчесності та мінімізації (усунення) корупційних ризиків у діяльності Апарату.

Метою Антикорупційної програми є:

удосконалення системи запобігання і протидії корупції в Апараті, забезпечення злагодженості та системності взаємодії структурних підрозділів Апарату щодо запобігання корупції;

подальше впровадження механізмів прозорості, утвердження культури доброчесності та поваги до верховенства права;

зменшення впливу корупційних ризиків на діяльність Апарату.

Основним документом, який визначає ключові положення антикорупційної політики Апарату, систему заходів запобігання та протидії корупції в Апараті, є Антикорупційна програма, яка розробляється на виконання статті 19 Закону, із застосуванням положень Методології управління корупційними ризиками, а також Порядку подання антикорупційних програм, змін до них на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затверджених наказом Національного агентства "Про вдосконалення процесу управління корупційними ризиками" від 28.12.2021 № 830/21, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17.02.2022 за № 219/37555.

За результатами аналізу стану виконання Антикорупційної програми Апарату Верховної Ради України на 2021–2023 роки, міжнародних стандартів та антикорупційного законодавства України сформовано основні принципи антикорупційної політики Апарату:

законності та поваги до верховенства права;

прозорості, відкритості та публічності діяльності Апарату як основи для мінімізації корупційних ризиків у його діяльності;

доступності;

формування нетерпимості до корупції та утвердження культури доброчесності;

оперативності реагування та забезпечення невідворотності відповідальності за порушення антикорупційного законодавства.

Заходи з реалізації засад антикорупційної політики щодо запобігання та протидії корупції в Апараті наведено у додатку 1 до Антикорупційної програми.

Розпорядчі документи, що регулюють питання запобігання та протидії корупції в Апараті:

Положення про Відділ з питань запобігання корупції Апарату Верховної Ради України, затверджене розпорядженням Голови Верховної Ради України від 03.11.2021 № 1011-к;

розпорядження Голови Верховної Ради України "Про затвердження персонального складу комісії з питань оцінки вартості, вирішення питання щодо можливості використання, місця та строку зберігання дарунків, одержаних народними депутатами України, працівниками Апарату Верховної Ради України як подарунки державі або Верховній Раді України чи її органам" від 14.07.2022 № 403;

розпорядження Голови Верховної Ради України "Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах" від 08.02.2021 № 19, яким передбачено перелік розпоряджень, проекти яких обов'язково візуються керівником Відділу;

Порядок здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства в державних підприємствах та установах, що забезпечують діяльність Верховної Ради України, затверджений розпорядженням Керівника Апарату від 14.02.2023 № 34;

Положення про заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України "Про запобігання корупції", затверджене розпорядженням Керівника Апарату від 28.12.2022 № 160;

Порядок організації роботи з повідомленнями про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України "Про запобігання корупції", що надходять до Апарату Верховної Ради України, затверджений розпорядженням Керівника Апарату від 28.12.2022 № 160;

розпорядження Керівника Апарату "Про проведення оцінки корупційних ризиків у діяльності Апарату Верховної Ради України" від 18.07.2023 № 194;

розпорядження Керівника Апарату "Про деякі питання організації роботи щодо оцінювання корупційних ризиків у діяльності Апарату Верховної Ради України та затвердження Положення про робочу групу з оцінювання корупційних ризиків у діяльності Апарату Верховної Ради України" від 09.08.2023 № 216;

Положення про робочу групу з оцінювання корупційних ризиків у діяльності Апарату Верховної Ради України, затверджене розпорядженням Керівника Апарату від 09.08.2023 № 216.

II. Оцінювання корупційних ризиків

З метою встановлення ймовірності вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень працівниками Апарату, встановлення причин, умов та наслідків можливого вчинення таких правопорушень, а також аналізу ефективності існуючих заходів контролю, спрямованих на запобігання реалізації корупційних ризиків, відповідно до розпорядження Керівника Апарату "Про проведення оцінки корупційних ризиків у діяльності Апарату Верховної Ради України" від 18.07.2023 № 194 розпочато проведення оцінювання корупційних ризиків у діяльності Апарату в форматі самооцінювання.

З метою забезпечення дотримання принципів прозорості, відкритості та публічності діяльності Апарату та врахування громадської думки на офіційному веб-сайті Верховної Ради України 19 липня 2023 року розміщено запрошення представникам зовнішніх заінтересованих сторін, які володіють як теоретичними, так і практичними знаннями про внутрішнє та зовнішнє середовище Апарату та мають досвід у сфері його діяльності та/або у сфері запобігання та/або протидії корупції, долучитися до роботи робочої групи з оцінювання корупційних ризиків у діяльності Апарату Верховної Ради України (далі – робоча група).

Відповідно до розпорядження Керівника Апарату "Про деякі питання організації роботи щодо оцінювання корупційних ризиків у діяльності Апарату Верховної Ради України та затвердження Положення про робочу групу з оцінювання корупційних ризиків у діяльності Апарату Верховної Ради України" від 09.08.2023 № 216 утворено робочу групу, затверджено її персональний склад,

Положення про робочу групу з оцінювання корупційних ризиків у діяльності Апарату Верховної Ради України.

До складу робочої групи включено представників структурних підрозділів Апарату. Пропозицій від експертів та громадських організацій щодо кандидатур для включення до складу робочої групи не надходило.

Для узгодження, спільного розуміння мети і важливості аналізу корупційних ризиків 11 вересня 2023 року представником Національного агентства проведено вступний тренінг для членів робочої групи.

Робочою групою складено та затверджено план оцінювання корупційних ризиків в Апараті і підготовки антикорупційної програми, в якому визначено етапи діяльності робочої групи з урахуванням функцій (напрямів діяльності) Апарату, його внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін, інших факторів середовища Апарату (протокол засідання робочої групи № 1 від 06.10.2023).

На підставі зібраних та задокументованих відомостей робочою групою погоджено перелік потенційно вразливих до корупції функцій (напрямів діяльності) Апарату:

матеріально-технічне забезпечення (управління матеріальними ресурсами);

матеріально-технічне та господарсько-правове забезпечення (проведення закупівель);

організаційне забезпечення (запобігання та виявлення корупції);

організаційне забезпечення (організація правової роботи);

організаційне забезпечення (управління персоналом);

фінансове забезпечення (управління фінансами).

Під час оцінювання корупційних ризиків використано такі джерела інформації:

нормативно-правові акти та розпорядчі документи, що регулюють діяльність Апарату;

результати оцінювання корупційних ризиків за попередній період, заходів впливу на них, оцінка ефективності їх виконання;

результати опитування (анкетування) внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін;

результати внутрішніх аудитів, проведених відділом внутрішнього аудиту Управління справами Апарату в 2021–2023 роках;

рішення судів у справах про притягнення працівників Апарату до адміністративної відповідальності за вчинення пов'язаних з корупцією правопорушень;

аналітичні матеріали Національного агентства щодо аналізу корупційних ризиків за сферами публічного управління та типовими ризиками, які виникають у діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування.

При проведенні оцінювання корупційних ризиків робочою групою застосовувалися такі методи і способи:

аналіз вищезазначених джерел інформації;

проведення мозкового штурму, що полягає у відкритому зборі й обговоренні думок та ідей;

метод Делфі, що полягає у зборі думок та ідей за допомогою набору послідовних питань шляхом незалежного та анонімного висловлювання думок (застосований при проведенні анкетування внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін);

метод "Що – якщо", який полягає у проведенні мозкового штурму з метою пошуку (моделювання) відповідей на питання "Що може відбутися, якщо ...?", "Яким чином можна ...?";

моделювання сценаріїв вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень.

За результатами узагальнення даних опису та аналізу потенційно вразливих до корупції функцій (напрямів діяльності) Апарату, інформації щодо визначених рівнів імовірності реалізації та наслідків від реалізації корупційних ризиків, заходів впливу на корупційні ризики сформовано реєстр корупційних ризиків, що наведено у додатку 2 (таблиця у форматі Excel) до Антикорупційної програми.

Для кожного заходу впливу на корупційний ризик робочою групою визначено етапи його виконання, відповідальні виконавці, строки (терміни) та індикатори. Належна організація цих заходів повинна забезпечити усунення або мінімізацію ймовірних корупційних ризиків у діяльності Апарату, подальше вдосконалення системи запобігання корупції в Апараті, виключення випадків вчинення працівниками корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

III. Навчання, заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування

З метою формування належного рівня антикорупційної культури Відділ забезпечує організацію ознайомлення працівників Апарату із положеннями антикорупційного законодавства та Антикорупційною програмою.

Відділ організовує проведення навчання відповідно до Програми навчання з питань запобігання та протидії корупції в Апараті Верховної Ради України, що наведено у додатку 3 до Антикорупційної програми.

Відділ здійснює в межах повноважень заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування шляхом:

забезпечення оприлюднення Антикорупційної програми на офіційному веб-сайті Верховної Ради України після її затвердження;

забезпечення оприлюднення інформації про заходи, спрямовані на запобігання корупції в Апараті, на офіційному веб-сайті Верховної Ради України;

проведення консультативно-роз'яснювальної роботи з працівниками Апарату з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства.

IV. Моніторинг, оцінка виконання та перегляд Антикорупційної програми

Відділ щопівроку здійснює моніторинг виконання Антикорупційної програми.

Моніторинг полягає у збиранні та аналізі інформації про повноту та своєчасність виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою, їх актуальність та відповідність середовищу Апарату з метою контролю стану управління корупційними ризиками, виявлення та усунення недоліків у положеннях Антикорупційної програми.

Під час такого моніторингу аналізується фактичний стан виконання кожної категорії заходів, передбачених Антикорупційною програмою, а саме:

заходів з реалізації засад антикорупційної політики Апарату;

заходів впливу на корупційні ризики;

навчальних заходів.

Для здійснення моніторингу враховуються індикатори виконання відповідних заходів.

Керівники структурних підрозділів Апарату, відповідальні за виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою, до 15 січня та до 15 липня кожного року надають Відділу інформацію про стан виконання антикорупційних заходів за I півріччя та II півріччя відповідно, їх актуальність, а у разі

невиконання або несвоєчасного виконання окремих заходів інформують Відділ про причини, які до цього призвели.

Відділ аналізує та узагальнює отриману інформацію і готує звіт про стан виконання Антикорупційної програми у загальній кількості заходів, що мали бути виконані у відповідному звітному періоді: I півріччя, II півріччя.

Звіт про стан виконання Антикорупційної програми надається Керівнику Апарату для прийняття рішень та розміщується на офіційному веб-сайті Верховної Ради України.

Результати моніторингу виконання заходів впливу на корупційні ризики відображаються у реєстрі ризиків, який розміщується на офіційному веб-сайті Верховної Ради України.

Відділ здійснює оцінку виконання Антикорупційної програми з метою аналізу змін, досягнутих в управлінні корупційними ризиками, та формування пропозицій щодо подальшого удосконалення цього процесу.

Оцінка виконання Антикорупційної програми проводиться протягом трьох місяців після спливу строку її дії.

Оцінка виконання Антикорупційної програми здійснюється шляхом встановлення результативності та ефективності її виконання.

Для встановлення результативності виконання Антикорупційної програми:

визначається у відсотках прогрес у досягненні індикаторів виконання кожного заходу, передбаченого Антикорупційною програмою;

визначається загальний прогрес виконання кожної категорії заходів, передбачених Антикорупційною програмою, як середній арифметичний відсоток виконання кожного заходу із відповідної категорії;

визначається загальний прогрес виконання Антикорупційної програми як середній арифметичний відсоток прогресу виконання кожної категорії заходів, передбачених Антикорупційною програмою.

Для встановлення ефективності виконання Антикорупційної програми визначається стан досягнення передбачених нею цілей на підставі таких індикаторів:

зменшення кількості випадків учинення працівниками Апарату корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, порушень Антикорупційної програми порівняно із попереднім періодом (у разі зменшення – індикатор досягнуто на 100 %);

відсоток корупційних ризиків, які усунуто за результатами вжиття заходів впливу на них (20 % корупційних ризиків усунуто – індикатор досягнуто на

100 %; 10 % корупційних ризиків усунуто – індикатор досягнуто на 75 %; 5 % корупційних ризиків усунуто – індикатор досягнуто на 50 %);

відсоток корупційних ризиків, рівень яких знижено за результатами вжиття заходів впливу на них (рівень 20 % корупційних ризиків знижено – індикатор досягнуто на 100 %; рівень 10 % корупційних ризиків знижено – індикатор досягнуто на 75 %; рівень 5 % корупційних ризиків знижено – індикатор досягнуто на 50 %);

відсоток працівників Апарату, які пройшли навчання з питань запобігання та протидії корупції (90 % працівників пройшли навчання – індикатор досягнуто на 100 %; 75 % працівників пройшли навчання – індикатор досягнуто на 75%; 50 % працівників пройшли навчання – індикатор досягнуто на 50 %).

Звіт за результатами оцінки виконання Антикорупційної програми, який містить висновки щодо змін, досягнутих в управлінні корупційними ризиками, розміщується на офіційному веб-сайті Верховної Ради України.

Антикорупційна програма переглядається у разі:

зміни у середовищі Апарату (за необхідності);

внесення до законодавства, в тому числі антикорупційного, змін, які впливають на діяльність Апарату;

виявлення за результатами моніторингу виконання Антикорупційної програми невідповідностей/недоліків у діяльності з управління корупційними ризиками;

ідентифікації нових корупційних ризиків.

Перегляду Антикорупційної програми може передувати проведення додаткового оцінювання корупційних ризиків.

У разі наявності підстав для перегляду Антикорупційної програми Відділ ініціює внесення змін до Антикорупційної програми та готує проект відповідних змін.

Підготовлений проект змін до Антикорупційної програми подається на розгляд Керівнику Апарату.

Зміни до Антикорупційної програми оформлюються розпорядженням Керівника Апарату.